

Արմինե ՄԵԼԻՔՍԵԹՅԱՆ

ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ակադեմիայի իրավագիտության ֆակուլտետի քրեական իրավունքի և քրեաբանության ամբիոնի դոցենտ, ոստիկանության փոխգնդապետ, ի. գ. ք.

**ՀԱՆՅԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՂԵՊՔՈՒՄ
ՊԱՏԻԺ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ՝
ԸՍՏ ՀՀ ՊՈՐԾՈՂ ԲՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍՊՐԻԻ ԵՎ ՆՈՐ
ԲՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍՊՐԻԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ**

ՀՀ քրեական օրենսգրքի (այսուհետ՝ քր. օր.) 66-րդ հոդվածում սահմանված է հանցանքների համակցության դեպքում պատիժ նշանակելու կարգը: Համաձայն հոդվածի 1-ին մասի՝ հանցանքների համակցությամբ յուրաքանչյուր հանցագործության համար առանձին պատիժ (հիմնական և լրացուցիչ) նշանակելով՝ դատարանը վերջնական պատիժը որոշում է նշանակված պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու միջոցով:

Համանման դրույթ է սահմանված նաև ՀՀ քրեական օրենսգրքի նախագծով՝ (այսուհետ՝ նախագիծ):

Յուրաքանչյուր հանցանքի համար առանձին պատիժ նշանակելն ունի կարևոր նշանակություն: Այդ դրույթը հնարավորություն է տալիս լուծելու ճիշտ գործի ելքը վերաքննիչ կամ վճռաբեկ ատյաններում կատարված հանցագործություններից որևէ մեկով դատավճիռը փոփոխելիս: Պատժի առանձին նշանակումը կարևոր է նաև այնպիսի դեպքերում համաներում կիրառելիս, երբ համակցության մեջ մտնող որոշ հանցանքներ «ընկնում են» համաներման տակ, իսկ մյուսների նկատմամբ այն չի կիրառվում, կամ որոշ հանցանքների համար համաներմամբ պատժից ազատվում են ամբողջությամբ, իսկ մյուսների համար ընդամենը կրճատվում են ժամկետները: Հնարավոր է նաև այնպիսի իրավիճակ, երբ հանցանքների համակցության մեջ

ընդգրկված երկու կամ ավելի հանցանքներից մեկով վաղեմության ժամկետն անցել է, սակայն այդ հիմքով քրեական հետապնդման դադարեցման դեմ ամբաստանյալն առարկում է կամ վաղեմության ժամկետն անցնում է դատարանի՝ խորհրդակցական սենյակում եղած ժամանակ: Տվյալ դեպքում, քեև առկա է փաստական համակցություն, սակայն բացակայում է քր. օր.-ի 66 հոդվածի կիրառման իրավական հիմքը: Հանցանքների համակցությամբ յուրաքանչյուր հանցանքի համար պատիժ նշանակելիս դատարանը ղեկավարվում է պատիժ նշանակելու ընդհանուր սկզբունքներով, հաշվի է առնում հանցագործության՝ հանրության համար վտանգավորության աստիճանը և բնույթը, հանցավորի անձը բնութագրող տվյալները, այդ թվում պատասխանատվությունը ու պատիժը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքները: Այս համատեքստում նպատակահարմար է անդրադառնալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի այն իրավական դիրքորոշմանը, որն արտահայտվել է Ա. Ավետիսյանի գործով որոշման մեջ: Համաձայն այդ դիրքորոշման՝ երկու կամ ավելի հանցանք կատարելու դեպքում անձը պատասխանատվություն պետք է կրի յուրաքանչյուր հանցագործության համար, անձի նկատմամբ դատավճիռ կայացնելիս դատարանը պարտավոր է յուրաքանչյուր հանցագործության վերաբերյալ առանձին պատիժ նշանակել, ապա քննարկել,

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ - ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2018 9 - 10 (231-232)

ՊԱՏԱԿԱՆ
Իշխանություն

թե արդյոք ամբաստանյալը պետք է կրի այդ պատիժը: Նշանակված յուրաքանչյուր պատիժը կրելու անհրաժեշտության վերաբերյալ հետևության հանգեցրած հետո միայն դատարանը կարող է կիրառել հանցանքների համակցության կանոնները և որոշել անձի նկատմամբ նշանակվող վերջնական պատիժը՝ պահպանելով ՀՀ քր. օր.-ի 66-րդ հոդվածով սահմանված կանոնները: Իսկ եթե դատարանը որոշի, որ անձը չպետք է կրի առանձին հանցագործության համար նշանակված պատիժը, ապա դատարանն այլևս չի կարող կրման ոչ ենթակա պատիժը ՀՀ քր. օր.-ի 66-րդ հոդվածի կարգով լրիվ կամ մասնակիորեն գումարել-համակցել մյուս պատժի կամ պատիժների հետ, քանի որ այս պարագայում վերանում է հանցանքների համակցության կանոնները կիրառելու թե՛ փաստական և թե՛ իրավական հիմքը: Հակառակ դեպքում անձը ստիպված կլինի գումարման հետևանքով կրել այնպիսի պատիժ, որը ենթակա չէր կրման²:

Ի տարբերություն գործող քր. օր.-ի՝ նախագիծն առավել մանրամասնորեն է կարգավորում հանցանքների համակցության դեպքում պատիժ նշանակելու ընթացակարգը: Եթե գործող քր. օր.-ով սահմանված չեն պատժի մասնակի գումարման հարցերը, ապա նախագծով դրանք առավել կարգավորված են: Այսպես՝ նախագծի 76 հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ մասնակի գումարման դեպքում վերջնական պատիժը պետք է ավելի լինի, քան համակցության մեջ մտնող հանցագործությունների համար նշանակված առավել խիստ պատիժը: Հանցագործությունների համակցությամբ վերջնական պատիժը որոշելիս մասնակի գումարվող պատիժը չի կարող պակաս լինել տվյալ պատժատեսակի համար քրեական օրենսգրքով նախատեսված նվազագույն չափից կամ ժամկետից³: Կարծում ենք՝ նման կարգավորման անհրաժեշտությունն անվիճելի է, քանի որ դատական պրակտիկայի ուսումնասիրությունը ցույց է տվել, որ հանցանքների համակցության

դեպքում դատարանները, հաճախակի կիրառելով պատիժների մասնակի գումարման կանոնը, վերջնական սահմանում են մեղմ պատիժ, երբեմն նաև ավելի մեղմ, քան համակցությունը կազմող հանցանքներից մեկի համար նշանակված ամենախիստ պատիժն է: Մակայն, կարծում ենք, դատարանները պետք է հաշվի առնեն այն, որ օրենսդիրը 2011 թվականից «հրաժարվել է» պատիժների կլանման կանոնից, և դրանից կարելի է հետևություն անել, որ վերջնական պատիժը պետք է առավել խիստ լինի, քան հանցանքների համակցությունը կազմող հանցանքի համար նշանակված ամենախիստ պատիժն է, իսկ մասնակի գումարման կանոնը պետք է կիրառել, երբ լրիվ գումարման արդյունքում ստացվում է այնպիսի պատիժ, որը գերազանցում է օրենքով նախատեսված առավելագույն չափը: Թեև տեսության մեջ⁴ կարծիք է արտահայտվել, որ մասնակի գումարման կանոնը կիրառվում է գործի հանգամանքները, մասնավորապես՝ խմբի կազմում հանցավորի երկրորդական դերը հաշվի առնելիս, սակայն, կարծում ենք, որ գործի հանգամանքները հաշվի են առնվում հանցանքների համակցությունը կազմող հանցանքներից յուրաքանչյուրի համար առանձին պատիժ նշանակելիս և դրանք կրկին հաշվի առնելը վերջնական պատիժ սահմանելիս, իրավաչափ չէ: Ուստի, կարծում ենք, արդարացված են վերջնական պատժի սահմանման առնչությամբ նախագծային մոտեցումները:

Ինչպես գործող քր. օր.-ը, այնպես էլ նախագիծը նախատեսում են հանցանքների համակցության դեպքում պատժի նշանակման տարբերակված կարգ՝ կապված համակցությունը կազմող հանցանքների ծանրության աստիճանից: Այսպես՝ գործող քր. օր.-ի 66-րդ հոդվածի 2-րդ մասը սահմանում է, եթե հանցանքների համակցությունն ընդգրկում է միայն ոչ մեծ ծանրության հանցանքներ, ապա վերջնական պատիժը նշանակվում է պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն

գումարելու միջոցով: Ընդ որում՝ վերջնական պատիժը գումարելիս չի կարող գերազանցել 5 տարին: Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ եթե հանցանքների համակցությունն ընդգրկում է միայն միջին ծանրության կամ միջին ծանրության և ոչ մեծ ծանրության հանցանքներ, ապա վերջնական պատիժը նշանակվում է պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու միջոցով: Ընդ որում՝ ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը չի կարող գերազանցել տասը տարին: Նույնաբովանդակ իրավական կարգավորում է տրված նաև նախագծով (76 հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասեր):

Հոդվածից բխում է, որ միայն ազատազրկման ձևով պատժի առավելագույն չափն է սահմանված, իսկ մյուս պատժատեսակների վերջնական չափն օրենսդրի կողմից սահմանված չէ: Նման իրավական բացը դատական պրակտիկայում հաղթահարվում է համակարգային մոտեցում ցուցաբերելով, և մյուս պատժատեսակների առավելույն չափը որոշվում է քրեական օրենսգրքով սահմանված կոնկրետ պատժատեսակների առավելագույն չափով:

Նախագծով կարգավորված է նաև նշված բացը, ըստ որի՝ հանցագործությունների համակցության դեպքում մյուս պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու դեպքում նշանակվող վերջնական պատիժը չի կարող գերազանցել քրեական օրենսգրքի ընդհանուր մասով պատժի տվյալ տեսակի համար սահմանված առավելագույն ժամկետը կամ չափը:

Գործող քր. օր.-ի 66-րդ հոդվածի 4-րդ մասը սահմանում է, որ եթե հանցանքների համակցությունն ընդգրկում է ծանր կամ առանձնապես ծանր հանցանքներ, ապա վերջնական պատիժը նշանակվում է պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու միջոցով: Ընդ որում՝ ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը չի կարող գերազանցել քսանհինգ տարին:

Հոդվածի այս մասի կանոնները տարածվում են նաև այն համակցությունների դեպքում, երբ դրանցում ընդգրկված են առնվազն մեկ ծանր կամ մեկ առանձնապես ծանր հանցագործություն, ինչպես նաև ցանկացած տեսակի այլ հանցագործություն:

Ի տարբերություն գործող քր. օր.-ի՝ նախագծով տարբերակված մոտեցում է ցուցաբերվում ծանր և առանձնապես ծանր հանցագործությունների, ինչպես նաև որոշակի բնույթի հանցագործությունների հարցում, մասնավորապես, նախագծի իրավական կարգավորման համաձայն՝ եթե հանցագործությունների համակցությունն ընդգրկում է դիտավորությամբ կատարված ծանր հանցանք, ապա ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը նշանակվում է պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու միջոցով: Ընդ որում՝ ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը չի կարող գերազանցել տասնհինգ տարին (նախագծի 76 հոդվածի 4-րդ մաս): Եթե հանցագործությունների համակցությունն ընդգրկում է առանձնապես ծանր հանցանք, ապա ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը նշանակվում է պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու միջոցով: Ընդ որում՝ ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը չի կարող գերազանցել քսան տարին (նախագծի 76 հոդվածի 5-րդ մաս): Իսկ եթե հանցագործությունների համակցությունն ընդգրկում է առանձնապես ծանր այնպիսի հանցանք, որը կապված է դիտավորությամբ կյանքից զրկելու հետ, ապա ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը նշանակվում է պատիժները լրիվ կամ մասնակիորեն գումարելու միջոցով: Ընդ որում՝ ազատազրկման ձևով վերջնական պատիժը չի կարող գերազանցել քսանհինգ տարին (նախագծի 76 հոդվածի 6-րդ մաս):

Նախագծային մնան մոտեցումը, կարծում ենք, դրական քայլ է, որը հնարավորություն կտա տարբերակված մոտեցում կիրառելու՝ կախված հանցանքի

ծանրության աստիճանից և բնույթից:

Թե՛ գործող քր. օր-ով, թե՛ նախագծով առանձին, նույնաբովանդակ իրավակարգավորումներ են տրված ցմահ ազատազրկման պատժատեսակի նշանակման դեպքում. եթե համակցության մեջ մտնող հանցանքներից մեկի համար դատարանը նշանակում է ցմահ ազատազրկում, ապա վերջնական հիմնական պատիժը որոշվում է կլանելու միջոցով:

Նախագծով նախատեսվում է նաև բացառիկ, մինչ այդ նաև քրեական իրավունքին անհայտ կարգավորում, երբ օրենքը դատարանին թույլ է տալիս նշանակելու ցմահ ազատազրկում պատժատեսակն այն դեպքում, երբ կոնկրետ հանցագործության համար պատիժ նախատեսող հոդվածի սանկցիայով նախատեսված չէ ցմահ ազատազրկում պատժատեսակը: Քրեական իրավունքի տեսության մեջ⁵ տեսակետ է արտահայտվել, որ դատարանները կարող են «խախտել» պատիժ նշանակելու օրինականության սկզբունքը (ըստ որի՝ պատիժ նշանակվում է կոնկրետ հանցագործության համար պատասխանատվություն նախատեսող հոդվածի սանկցիայի շրջանակում) միայն օրենքով նախատեսվածից ավելի մեղմ պատիժ նշանակելիս: Չհամաձայնելով վերոնշված տեսակետին՝ կարծում ենք, որ եթե նույն օրենքի մեկ այլ հոդված նախատեսում է նման իրավակարգավորում, դա չի կարող հակասել պատիժ նշանակելու ընդհանուր սկզբունքներից մեկին՝ օրինականության սկզբունքին: Նախագծի պայմաններում դատարանները նման բացառիկ լիազորություն կունենան, երբ հանցագործությունների համակցությունն ընդգրկում է դիտավորությամբ կյանքից զրկելու երկու կամ ավելի առանձնապես ծանր հանցանքներ: Կարծում ենք՝ նշված դրույթի առկայությունն այն է, որ նախագծում բացակայում է սպանության այնպիսի ծանրացնող հանգամանք, ինչպիսին է երկու կամ ավելի անձանց սպանությունը, իսկ հասարակ սպանության սանկցիան չի նախատես-

ում ցմահ ազատազրկում պատժատեսակը, և քանի որ մարդու կյանքը համարվում է բարձրագույն արժեք, ուստի նման բացառիկ դեպքը նախագծով նախատեսվել է՝ երկու կամ ավելի անձանց կյանքի դեմ ոտնձգություն կատարած անձի և նրա արարքի հանրային վտանգավորությանը համարժեք պատիժ նշանակելու անհրաժեշտությունից ելնելով: Տեսական գրականության մեջ կարծիք է արտահայտվել առ այն, որ մի քանի հանցագործություններ կատարելը վկայում է անձի ավելի բարձր հանրային վտանգավորության մասին, և հետևաբար նրա նկատմամբ՝ մեկ հանցագործություն կատարած սուբյեկտի համեմատ ավելի խիստ պատիժ նշանակելն անհրաժեշտություն է⁶:

Որոշակի հետաքրքրություն է ներկայացնում գործող քր. օր.-ի 66-րդ հոդվածի 6-րդ մասը, համաձայն որի՝ պատիժ է նշանակվում հանցանքների համակցությամբ պատիժ նշանակելու կանոններով, եթե դատավճիռ կայացնելուց հետո պարզվի, որ դատապարտյալը մեղավոր է նաև մեկ այլ հանցանքի համար, որը նա կատարել է նախքան առաջին գործով դատավճիռ կայացնելը: Այս դեպքում վերջնական պատժի ժամկետին հաշվակցվում է առաջին դատավճռով նշանակված պատժի կրած մասը:

Այստեղ ևս գործող քր.օր.-ով հստակեցված չէ պատիժների հաշվակցման կարգը:

Օրենքի միատեսակ կիրառելիությունն ապահովելու նկատառումներից ելնելով՝ ՀՀ վճռաբեկ դատարանն է. Ներսիսյանի գործով որոշման մեջ իրավական դիրքորոշում է հայտնել առ այն, որ նշված նորմով սահմանված կանոններով առաջին դատավճռով նշանակված պատժի կրած մասը վերջնական պատժի ժամկետին հաշվակցումը կարող է իրականացվել երկու եղանակով.

1. Դատարանը, վերջնական պատիժ նշանակելով, նշանակված պատժից հանում է առաջին դատավճռով նշանակ-

ված պատժի կրած մասը՝ պատժի սկիզբ հաշվելով այդ դատավճիռը կայացնելու օրվանից:

2. Դատարանը, վերջնական պատիժ նշանակելով, հաշվակցվում է առաջին դատավճռով նշանակված պատժի կրած մասը՝ պատժի սկիզբը հաշվելով առաջին դատավճռով սահմանված ժամկետից:

Թեև նշված եղանակներից ցանկացածի ընտրության դեպքում նշանակված պատժի ժամկետները լրանալու առումով հետևանքները նույնն են, և պատժի ժամկետը լրանալու օրերը համընկնում են, այնուհանդերձ, Վճռաբեկ դատարանը կարծում է, որ պատժի կրած մասը վերջնական պատժի ժամկետին հաշվակցելու եղանակի ընտրությունը կարևորվում է նաև նրանով, որ կախված եղանակի ընտրությունից՝ կարող են վրա հասնել դատապարտյալի համար անբարենպաստ և նրա վիճակը վատթարացնող այլ իրավական հետևանքներ: Մասնավորապես այն դեպքերում, երբ քր.օր.-ի 66-րդ հոդվածի 6-րդ մասի կանոնները կիրառվում են այնպիսի անձի նկատմամբ, ով առաջին գործով կայացված դատավճռից հետո անընդմեջ գտնվում է անազատության մեջ, ապա վերը նշված երկու եղանակներից առաջինի կիրառման դեպքում դատապարտյալի՝ պայմանական վաղաժամկետ ազատվելու իրավունքը ծագում է ավելի ուշ, քան այն դեպքում, երբ երկրորդ կանոնի կիրառմամբ նրա նկատմամբ նշանակված պատժի սկիզբը հաշվարկվում է առաջին դատավճռով սահմանված ժամկետից⁷:

Նախագծով Վճռաբեկ դատարանի վերոնշված դիրքորոշումը, կարելի է ասել, դարձել է իրավական նորմ: Ըստ նախագծային իրավակարգավորումների՝ պատիժը նշանակվում է հանցանքների համակցության դեպքում պատիժ նշանակելու կանոններով, եթե դատավճիռ կայացնելուց հետո պարզվի, որ դատապարտյալը մեղավոր է նաև մեկ այլ հանցանքի համար, որը նա կատարել է նախ-

քան առաջին գործով դատավճիռ կայացնելը: Այս դեպքում վերջնական պատժի ժամկետին հաշվակցվում է առաջին դատավճռով նշանակված պատժի կրած մասը, և պատժի կրման սկիզբ է համարվում առաջին դատավճռով նշանակված պատժի կրման սկիզբը:

Գործող քր.օր.-ը հստակ չի կարգավորում նաև այն իրավիճակը, երբ անձի նկատմամբ նշանակված պատիժը պայմանականորեն չի կիրառվում, և հետագայում պարզվում է, որ անձը մինչև դատապարտվելը կատարել է ևս մեկ հանցագործություն: Թեև գործող քր. օր.-ի 66-րդ հոդվածի 6-րդ մասի մեկնաբանությունից բխում է, որ նման դեպքերը որակվում են հանցանքների համակցությամբ պատիժ նշանակելու կանոնով, սակայն գործող քր. օր.-ի 70-րդ հոդվածում (պատիժը պայմանականորեն կիրառելը) նշված են այն սպառնիչ հիմքերը, որոնց դեպքում դատարանը կարող է (որոշ դեպքերում պարտավոր է) վերացնել պատիժը պայմանականորեն չկիրառելը:

Այսպես, համաձայն այդ հոդվածի՝ դատարանը կարող է վերացնել պատիժը պայմանականորեն չկիրառելը, եթե

- չարամտորեն խուսափում է պատիժը պայմանականորեն չկիրառելիս դատարանի կողմից նրա վրա դրված պարտականությունները կատարելուց,
- անզգույշ կամ ոչ մեծ ծանրության դիտավորյալ հանցանք է կատարում:

Դատարանը միանշանակ վերացնում է պատիժը պայմանականորեն չկիրառելը, եթե դատապարտյալը կատարում է միջին ծանրության, ծանր կամ առանձնապես ծանր դիտավորյալ հանցանք:

Տվյալ դեպքում պատիժ է նշանակվում դատավճիռների համակցությամբ պատիժ նշանակելու կանոնին համաձայն:

Փաստորեն այս հիմքերի շարքում, որոնք հիմք են ծառայում պատիժը պայմանականորեն չկիրառելը վերացնելու համար, նշված չէ այնպիսի հիմք, երբ պարզվում է, որ պայմանական դատապարտվածը մինչև դատապարտվելը կա-

տարել է ևս մեկ հանցանք: Այսինքն՝ գործող քր. օր-ի պայմաններում ստացվում է մի իրավիճակ, որ երևույթը հանցանքների համակցություն է, սակայն պատիժ չի կարող նշանակվել հանցանքների համակցությամբ պատիժ նշանակելու կանոնով, քանի որ կա, այսպես ասած, իրավական արգելք:

Թերևս գործող քր.օր-ի նման իրավական բացից ելնելով՝ ՀՀ վճռաբեկ դատարանն Ա. Համզոյանի վերաբերյալ գործով իրավական դիրքորոշում է հայտնել առ այն, որ եթե պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու ընթացքում պարզվում է, որ անձը մինչ այդ կատարել է նաև մեկ այլ հանցանք, որի համար քրեական պատասխանատվության չի ենթարկվել, ապա առաջին և երկրորդ հանցանքների համար նշանակված պատիժներն ի կատար է ածվում ինքնուրույն⁸:

Նախագծով կարգավորված է նաև այս հարցը, համաձայն որի՝ եթե պատիժը պայմանականորեն կիրառելիս փորձաշրջանի ընթացքում պարզվում է, որ մինչև դատապարտվելն անձը կատարել է մեկ այլ հանցանք, որի համար պատասխանատվության չի ենթարկվել կամ

օրենքով սահմանված կարգով քրեական պատասխանատվությունից չի ազատվել, ապա դատարանը պատիժ է նշանակում հանցագործությունների համակցության համար պատիժ նշանակելու համար նախատեսված կարգով: Ընդ որում՝ սահմանված է նաև անցած փորձաշրջանի հաշվակցման և գումարման կարգ. անցած փորձաշրջանի երկու օրը հաշվվում է ազատագրվման մեկ օրվա դիմաց: Պետք է փաստել, որ գումարման նման կարգավորումը բացակայում է գործող քր. օրում:

Այսպիսով, ուսումնասիրելով հանցանքների համակցության դեպքում պատիժ նշանակելու առանձնահատկությունները թե՛ գործող քր. օր.-ի և թե՛ նախագծի լույսի ներքո, կարելի է եզրակացնել, որ ի տարբերություն գործող իրավակարգավորումների, նախագծային մոտեցումներն առավել մանրամասն են, ինչն, անխոս, կվերացնի իրավական բացը, կհեշտացնի հանցանքների համակցության դեպքում պատիժ նշանակելու դատական պրակտիկան, որն էլ իր հերթին կնպաստի օրենքի միատեսակ կիրառմանը:

¹ Տե՛ս <https://www.e-draft.am/projects/496/about>, վերջին այցելությունը 06.06.2018թ.:
² Տե՛ս ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2011թ. հուլիսի 13-ի ԵԱՆԳ/0091/01/09 որոշումը:
³ Նախագծով նախատեսված է նաև բացառություն այն դեպքերի համար, երբ մասնակի կանոնը պահպանելու դեպքում վերջնական պատիժը կարող է գերազանցել պատժի՝ նույն հոդվածով նախատեսված առավելագույն չափը կամ ժամկետը:
⁴ Տե՛ս Комментарий к Уголовному Кодексу Российской Федерации. 4-е издание, отв. ред. А. А. Чекалин, М., 2002, էջ 211:

⁵ Տե՛ս Комментарий к Уголовному Кодексу Российской Федерации. 4-е издание, отв. ред. А. А. Чекалин, М., 2002, էջ 173:
⁶ Տե՛ս Наумов А.В., Российское уголовное право, Общая часть, курс лекции, М., 1997, էջ 422:
⁷ Տե՛ս ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի օգոստոսի 27-ի թիվ ԵԷԳ/0124/01/09 որոշումը:
⁸ Տե՛ս ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2013 թվականի նոյեմբերի 28-ի թիվ ՍԳ-3/0046/01/13 որոշումը:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ - ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2018 9 - 10 (231-232)

RESUME - РЕЗЮМЕ

THE FEATURES OF ASSIGNMENT OF PUNISHMENT BY ACCUMULATION OF CRIMES ACCORDING TO RA AT TOTALITY OF CRIMES IN OBEDIENCE TO LEGAL ADJUSTING OF CRIMINAL CODE AND NEW CRIMINAL CODE PROJECT LEGAL PROCEDURE

Armine Meliksetyan

An associate professor of the Chair of Criminal Rights and Criminology, Academy of Educational Complex RA Police, police lieutenant colonel, PhD

In the article it is discussed the procedure for assignment of punishment by accumulation of crimes.

In parallel to the current Criminal Code, the author also presents the procedure for assignment of punishment envisaged by the criminal code project.

The author outlines the current legislative gaps and the regulations, which are given by the project, and considers positive.

The author finds that the assignment of the clear definition of the punishment is important from the viewpoint of the identical use of the law which is given by the project.

Keywords: *accumulation of crimes, a final punishment, legislative gaps, judicial practice, assignment of punishment.*

ОСОБЕННОСТИ НАЗНАЧЕНИЯ НАКАЗАНИЯ ПРИ СОВОКУПНОСТИ ПРЕСТУПЛЕНИЙ СОГЛАСНО ПРАВОВОМУ РЕГУЛИРОВАНИЮ ДЕЙСТВУЮЩЕГО УГОЛОВНОГО КОДЕКСА РА И ПРОЕКТА НОВОГО УГОЛОВНОГО КОДЕКСА

Армине Меликсетян

*Доцент кафедры уголовного права и криминологии
Академии Образовательного комплекса Полиции РА,
подполковник полиции, кандидат юридических наук*

В статье изучается порядок назначения наказания при совокупности преступлений. Кроме действующего Уголовного кодекса, параллельно рассматривается порядок назначения наказания, предусмотренный Проектом нового Уголовного кодекса.

В статье рассматриваются существующие законодательные недочеты и предлагается новое правовое урегулирование, которое необходимо внести в проект.

Мы считаем, что с точки зрения однозначного применения закона, важен четкий порядок назначения наказания, который представлен в проекте.

Ключевые слова: *совокупность преступлений, окончательное наказание, законодательный пробел, судебная практика, назначение наказания.*

Բանալի բառեր - *հանցանքների համակցություն, վերջնական պարիսժ, օրենսդրական բաց դարական պրակտիկա, պարիսժ նշանակել:*